

Примједба је потписана словом »Л«, па по томе држимо, да је то писао познати прото топаљски (херцеговски) Христифор Лумбардић, који је био сарадник »Срп. далм. магазина«.

П. Д. ШЕРОВИЋ

ЈОШ О РАСПРОСТРАЊЕНОСТИ ЛИЧНОГ ИМЕНА ЊЕГОШ У БОКИ

Покрај онога, што смо навели на стр. 370 свеске 5—6 овог часописа о личном имену Његош, данас можемо да објавимо и још једно име Његош из Боке. То је Његош Ђеранић из села Мокрина у Срезу херцеговском који се спомиње год. 1705 у једној старој пореској књизи, писаној на италијанском језику, која се чувала у архиви бивше Општине херцеговске, а данас код Градског одбора херцеговског.

Вјероватно да ће се, проучавајући стара документа која се односе на села данашњег Херцеговског среза, наћи још на које име Његош. Рекло би се, да ово име није било сасвијем ријетко, а карактеристично је, да се ово име налази код чланова породице, које су доселиле из Херцеговине, јер се и за Ђеранића каже, као и за Зупце, да су доселили из Херцеговине. Ђеранићи су дошли из Попова г. 1692, а први који је у Мокрине дошао звао се Милутин Ђеранић (види: Накићеновић, »Бока«, антропологр. студија. — Насеља срп. земаља, књ. IX — Београд 1913, стр. 462).

П. Д. ШЕРОВИЋ

ЧЕРМАКОВА СЛИКА ВЕЛИКОГ ВОЈВОДЕ МИРКА ПЕТРОВИЋА

Познати чешки сликар Јарослав Чермак умро је прије седамдесет година (23 априла 1878) у четрдесет и осмој години живота. Читаоцима **Историских записа** добрим дијелом су познате главне његове слике из Црне Горе, а радознали читалац може наћи његову кратку биографију од д-ра Вратислава Черног у **цетињским Записима** (свеска за јул—август 1928 г., стр. 7—15). Он је први пут дошао у Црну Гору 1862 године, за вријеме познатих борби са Омер-пашом, и

чак је учествовао у борбама, те је том приликом добио и медаљу за храброст. Током боравка на Цетињу Чермак је израдио портрете: великог војводе Мирка, кнегиње Милене, кнегиње Даринке, војводе Миљана Вукова, Јована Машанова Вукотића, Милуше Ђурашковић (рођене Вукотић, сестре кнегиње Милене),¹⁾ познату слику **Рањени Црногорац**, за коју му је као мотив послужило рањавање и погибија сергара Тура Пламенца, итд. Долазак турских трупа у близину Цетиња 1862 године приморао је књаза Николу да изда наређење о евакуацији Цетиња, те су из књажевог двора пренесени на Његуше важнији списи државне архиве, разне драгоцености и ријетки намјештај, што је Чермак обрадио на једној скици под називом »Пренос слика са цетињског двора«.

За скоро све Чермакове слике зна се гдје се данас чувају, али о слици великог војводе Мирка ништа не каже ни Чермаков биограф д-р Вратислав Черни. Та слика се не налази ни у садашњем Народном музеју на Цетињу (негдашњем Двору краља Николе), гдје је било најприродније да се чува. Заслужује сачети за судбину те слике, па сам тога ради и написао ових неколико редака, јер сам у нерегистрованим документима негдашњег личног архива краља Николе наишао и на копију једнога писма од 23 априла 1891 године, из кога се види да је те године шиљана поменута слика у Праг на изложбу Чермакових слика. То писмо је упућено црногорском консулу у Трсту Душану Ристићу, а при дну писма је напомена да се уз исто прилажу »сертификат и ознаке, кано и инструкције за спедитера у Трсту«, којих данас нема уз писмо, јер су сигурно послате коме је требало. Текст писма доносим даље у цјелости.

Р. Ј. ДРАГИЋЕВИЋ

Велештовани Господине Консуле!

Дописом даним у Цетињу дне 4 Априла 891 изволио је господин Министар Просвјете и Цркв. дјела Павловић нам приобћити, да је Његово Височанство Књаз благоволио најмилостивије дозволити, да се слика Великог Војводе Мирка,

¹⁾ Лијепа Милуша Ђурашковић служила је Чермаку као модел »за многе појаве жена на његовим чувеним сликама«, па и за његову слику **Херцеговачко робље** (за ту слику стоји на једном мјесту у познатом нашем енциклопедиском лексикону **Свезнање** да је од **Вацлава Чермака**, који је рођен 1870, а умро 1921 године док на другом мјесту тачно пише, да је слика **Херцеговачко робље** Јарослава Чермака!).

оца Његовога Височанства Књаза, коју је наш земљак Јарослав Чермак израдио, нам за нашу земаљску изложбу пошље, те било је нам заједно саобштено, да може ову слику наш повјереник код Вас, велештовани господине Консуле, у Трсту преузети и у Праг понијети.

Пошто али никаквог повјереника у Трсту немадемо, дозвољујемо си покорно молити, да изволите, велештовани господине Консуле, добростиво слику предати на наш трошак поузданом одпремнику (спедитору) у Трсту на адресу нашега овлаштеног одпремника изложбе Јосефа Срнце у Карлину—Прагу — *Josef Srnec špeditèr v Karlinč u Prahu*—, те да изволите при том благоволно нам дописом саобштити, када ће слика послана бити, да измогнемо њу на путу код нашега друштва осигурати проти несгодам у оној цијени, коју нам изволите назначити.

У тој самој цијени хоћемо такођер осигурати слику на изложби самој проти ватри и на консу изложбе тим самим путем и тим самим начином њу вратити.

Очекујући добростиво испуњење наше молбе, те молећи за добростиво што брже послање слике, јер имаде изложба већ дне 15 маја (полаг новог календара) у присутности Његовог Царског Височанства Надвојводе отворена бити, подписујемо се са особитим и дубоким поштовањем

У Прагу 23 Априла 1891.

Одбор за умјетничку изложбу

Dr Hugo Tompa m.p.
пословођа

Jos. V. Mysbel m.p.
предсједник

